

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 12. 2022

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00115

Programová služba: Rádio_FM

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: RD/4

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenia:

Návrh uznesenia č. 1:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi Rozhlas a televízia Slovenska vo veci možného porušenia § 62 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že odvysielal na programovej službe Rádio_FM dňa 26. 9. 2022 v čase o cca 13:59 hod. program *Popo_FM*, v ktorom mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu § 6 ods. 8 vyhlášky č. 589/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 4. 1. 2023

Z: ReO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľom podnetov na preverenie začatie správneho konania.

T: 2. 1. 2023

Z: PgO

Návrh uznesenia č. 2:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnety na preverenie evidované pod č. PGO-RPMS/2022/00115 smerujúce voči vysielaniu programovej služby Rádio_FM vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnety na preverenie v časti možného porušenia povinností ustanovených v § 61 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnené**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľom podnetov na preverenie výsledok preverenia časti podnetu.

T: 2. 1. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 21. 12. 2022

Podnet na preverenie č.	PGO-RPMS/2022/00115 zo dňa 27. a 28. 9. 2022
Podávateľ:	fyzická osoba (2)
Predmet podnetu:	hudobná skladba <i>Chod' domov Ivan</i>
Deň a čas vysielania:	26. 9. 2022 o cca 17:46 h
Označenie podľa JSO:	bez označenia
Programová služba:	Rádio_FM
Vysielateľ:	Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie:	RD/4

Dátum: 14. 12. 2022

OBSAH PODNETU:

- 1) „Chcel by som upozorniť, že song od producenta Zverina – Ivan, podľa mňa už je za hranicami, čo sa môže v pracovnom čase vysielat', keďže toto rádio počúvame celá rodina a mám inú predstavu o apolitickosti vo verejnoprávnom rádiu.“
- 2) „Dobrý deň, v uvedenom dátume a čase zaznela z rádia fm skladba „Zverina, Chod' domov Ivan (prod. Krudanze)“. Skladba propaguje násilie, podnecuje nenávisť, propaguje vojnu a opisuje kruté konanie. V skladbe sú použité vulgarizmy. Z toho dôvodu mám podozrenie na porušenie zákona 308/2008 §19, §20. Napriek spolupatričnosti s Ukrajinou si nemyslím, že je vhodné, aby takéto skladby zneli z rozhlasu bez upozornenia a v čase, keď ho počúvajú aj maloletí.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022) (ďalej aj „ZMS“):

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúceho aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,
- b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

§ 61

Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

(1) Obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie

- a) propagovať vojnu alebo opisovať kruté alebo inak neľudské konanie spôsobom, ktorý je ich nevhodným zľahčovaním, ospravedlňovaním alebo schvaľovaním,
- b) šíriť alebo sprístupňovať informácie verejnosti s úmyslom verejne podnecovať na spáchanie niektorého z trestných činov terorizmu alebo verejne schvaľovať niektorý z trestných činov terorizmu,
- c) propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať násilie alebo nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine,
- d) bezdôvodne zobrazovať scény reálneho násillia, kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu, a to so zvláštnym ohľadom na obe trestných činov alebo ich príbuzných spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti.

§ 62

Ochrana maloletých

1) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie sú povinní zabezpečiť, aby programy alebo iné zložky programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ktoré

a) môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, boli sprístupnené iba takým spôsobom, aby maloletí nemohli takéto programy alebo iné zložky programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie za bežných okolností počuť ani vidieť,

6) Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie sú povinní určiť vekovú vhodnosť vysielaného alebo poskytovaného programu a typy potenciálne škodlivého obsahu, ktoré sú v ňom obsiahnuté, podľa jednotného systému označovania⁴¹) a dôsledne tento systém uplatňovať.

12) Vysielateľ programovej služby je povinný zohľadniť časové zaradenie programov alebo iných zložiek programovej služby, ak má naň vplyv určená veková vhodnosť programov a typ potenciálne škodlivého obsahu, ktorý je v ňom obsiahnutý.

Vyhláška č. 589/2007 Z. z. (JSO) (ďalej len „vyhláška“)

§ 2

(1) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) vulgárny jazyk alebo obscénne vyjadrovanie,

b) prezentáciu alebo propagáciu negatívneho správania a foriem závislostí spracované formou zľahčovania alebo ospravedlňovania, zvlášť závislostí, akými sú alkoholizmus, fajčenie, drogové alebo hráčske závislosti, alebo

c) sexuálne prejavy, sexuálne násilie alebo sexuálne deviácie prezentované alebo spracované v texte.

(2) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

a) prezentáciu alebo propagáciu fyzického, psychického alebo verbálneho násillia, alebo

b) prezentáciu, propagáciu alebo prejavy neznášanlivosti alebo nenávisti voči jednotlivcom aj skupinám.

(3) Obsah zvukových záznamov umeleckých výkonov a programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby sa posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v slovesnom diele alebo hudobnom diele, programe alebo inej zložke, spôsobu a formy vyjadrenia vzhľadom na charakter a druh diela, umeleckého a morálneho poslstva diela, ako aj z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v texte slovesného alebo hudobného diela, programe alebo inej zložke rozhlasovej programovej služby.

§ 4

(3) Programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou.

§ 6

(8) Programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov sa pred začiatkom ich vysielania označujú zvukovým ohlásením: „Tento program je nevhodný pre maloletých do 15 rokov.“.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Doručené podnety smerovali voči odvysielaniu hudobnej skladby *Chod' domov Ivan* od interpreta Zverina na programovej službe Rádio_FM. Monitorovali sme vysielanie od cca 13.00 hod. do cca 18.00 hod. Namietanú skladbu sme zaznamenali v čase 17:46:05 h v rámci programu *Popo_FM* vysielaného v čase od cca 14.00 hod. do cca 18.00 hod.

Podávatelia namietali voči výskytu vulgarizmov, propagácii a podnecovaniu násilia a nenávisti. Namietali tiež nedodržanie apoliticckosti verejnoprávneho vysielateľa.

Program, v ktorom namietaná skladba zaznela sme posudzovali podľa príslušných ustanovení § 62 o ochrane maloletých, ustanovení § 61 o ochrane ľudskej dôstojnosti a ľudskosti a ustanovení § 25 o prístupe verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám zákona č. 264/2022 Z. z.

§ 62 ods. 6

Program *Popo_FM* je vysielateľom charakterizovaný ako interaktívna popoludňajšia šou s dvojicou moderátoriek, zaujímavými hosťami, albumom týždňa, cestovateľskými tipmi, filmovými novinkami a najlepšou hudbou – reprodukovanou aj živou.

Ako sme uviedli, namietaný obsah – skladbu *Chod' domov Ivan* sme zaznamenali na konci programu o 17:46:05 h. Skladba nebola nijak vopred ohlasovaná ani komentovaná moderátorkami, zaznela v rámci prúdu hudby.

Hudobne možno skladbu zaradiť do štýlu hip-hop. Dominuje jej rapový spevácky prejav. Text skladby sa zaoberá vojnou na Ukrajine a je koncipovaný ako výpoveď a odkaz ukrajinského vojaka (resp. Ukrajinca vo všeobecnosti) ruskému okupačnému vojakovi. Zároveň je kritikou Ruska a jeho dobyvačných ambícií.

V posudzovanom texte sme zaznamenali nasledujúce nevhodné výrazy:

- *priposrať* (1x) – výraz bol použitý v zmysle zľaknúť sa, podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka ide o hrubý výraz,
- *dementi* (1x) – podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka ide o pejoratívny výraz nadávku v zmysle hlupák, obmedzený človek

Zaznamenali sme tiež vyjadrenia, ktoré možno považovať za prezentáciu fyzického, resp. verbálneho násilia:

- *Sledujeme termokamerami a potom erpégéčkami vás meníme na popol.*
- *Budete bojovať, tak budeme vás zabíjať.*
- *Môj prvý Rus musel prejsť ku nám cesty kus, aby mu môj granát odtrhol spodnú časť úst.*
- *Mal byť radšej doma s Natašou jak správny muž, no on si prišiel na Ukrajinu pre exitus.*
- *Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame v jednom vreci späť ku mame.* (4x)

Zaznamenali sme aj vyjadrenia, ktoré môžu byť hodnotené ako prezentácia neznášanlivosti (resp. nenávisti) voči skupine (voči Rusom, ruskej armáde, Rusku ako krajine):

- *Armáda banditov a banda orkov, pritom vaša vlastná krajina vyzerá jak Mordor.*
- *Ubránime krajinu, postavíme ju nanovo, polejeme slnečnice, čo vám kvitnú nad hrobom, ukončíme bratstvo s vašim šialeným národom.*

Na základe ustanovenia § 2 ods. 3 vyhlášky 589/2007 Z. z. (JSO) sme obsah skladby posudzovali z

- *hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v slovesnom diele alebo hudobnom diele*

- spôsobu a formy vyjadrenia vzhľadom na charakter a druh diela, umeleckého a morálneho posolstva
- z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti.

Hudobný štýl hip-hop je charakteristický svojím vokálnym prejavom nazývaným *rap* s osobitým slovníkom často odrážajúcim snahu o autenticitu prejavu a výpovede. Interpret na dosiahnutie autenticity zvykne používať hovorové a slangové výrazové prostriedky, častokrát vulgarizmy a „drsný“ jazyk, tzv. „jazyk ulice“. Vulgarizmy a drsnejšie výrazové prostriedky teda sú do istej miery pre tento hudobný štýl charakteristické a v tomto zmysle ich nemožno vnímať ako samoúčelné.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) JSO „zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú vulgárny jazyk alebo obscénne vyjadrovanie“.

V posudzovanom texte sme zaznamenali hrubý výraz *priposrat'* (1x) v zmysle zľaknúť sa, dostať strach a pejoratívny výraz *dementi* (1x) v zmysle hlupáci. Vzhľadom na charakter, intenzitu ako aj frekvenciu uvedených výrazov konštatujeme, že kritérium *vulgárny jazyk alebo obscénne vyjadrovanie* nie je naplnené, takže odvysielaný program, v rámci ktorého bola posudzovaná skladba odvysielaná, nebolo v tomto zmysle nutné klasifikovať ako nevhodný a neprístupný pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) a b) JSO „zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú prezentáciu alebo propagáciu fyzického, psychického alebo verbálneho násillia, alebo prezentáciu, propagáciu alebo prejavy neznášanlivosti alebo nenávisti voči jednotlivcom aj skupinám“.

V posudzovanom texte sme zaznamenali prezentáciu fyzického, resp. verbálneho násillia, ako aj vyjadrení, ktoré podľa nás môžu byť hodnotené ako prezentácia neznášanlivosti a nenávisti voči skupine, v tomto prípade voči Rusom, resp. ruským vojakom a Rusku ako krajine (viď vyššie).

Uvedené prvky je však potrebné vnímať v kontexte textu skladby, ktorý je výpoveďou ukrajinského vojaka smerovanou ruskému vojakovi, ktorý napadol jeho krajinu, vedie v nej dobytvačnú vojnu a útočí aj na civilné obyvateľstvo. Skladba tak vyjadruje spravodlivý hnev voči agresorovi a vyjadruje odhodlanie brániť svoju vlasť a svoj národ. Nesie tak v sebe určitý druh morálneho posolstva. Napriek tomu si myslíme, že najmä intenzita a frekvencia vyjadrení prezentujúcich fyzické, resp. verbálne násillie bola vyššia a z toho dôvodu sa domnievame, že odvysielaný program, v rámci ktorého bola posudzovaná skladba odvysielaná, je možné klasifikovať ako nevhodný a neprístupný pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov.

Podľa § 4 ods. 3 JSO „programy alebo iné zložky programovej služby klasifikované ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov alebo ako vhodné pre vekovú skupinu maloletých od 15 rokov sa zaraďujú do vysielania medzi 20.00 a 06.00 hodinou“.

Program *Popo_FM*, v rámci ktorého bola posudzovaná skladba *Chod' domov Ivan* odvysielaná, bol vysielaný od cca 14.00 hod. do cca 18.00 hod., pričom samotná skladba zaznela v čase cca 17.46 hod. **Z tohto dôvodu sa domnievame, že odvysielanie predmetného programu mohlo byť v rozpore s ustanovením § 62 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z.**

§ 61 ods. 1

Podľa podávateľa odvysielaná skladba propagovala násilie, vojnu a podnecuje nenávisť. Predmetné vysielanie sme z toho dôvodu posudzovali aj podľa príslušných ustanovení § 61 ods. 1.

Podľa § 61 ods. 1 písm. a) „*obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie propagovať vojnu alebo opisovať kruté alebo inak neľudské konanie spôsobom, ktorý je ich nevhodným zľahčovaním, ospravedlňovaním alebo schvaľovaním*“.

V texte skladby zazneli vyjadrenia:

- *Sledujeme termokamerami a potom erpégéčkami vás meníme na popol.*
- *Budete bojovať, tak budeme vás zabíjať.*
- *Môj prvý Rus musel prejsť ku nám cesty kus, aby mu môj granát odtrhol spodnú časť úst.*
- *Mal byť radšej doma s Natašou jak správny muž, no on si prišiel na Ukrajinu pre exitus.*
- *Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame v jednom vreci späť ku mame.*

Posudzovaná skladba je reakciou na prebiehajúci vojenský konflikt na Ukrajine a interpret Zverina v nej vyjadruje svoj postoj tým, že sa v texte stotožňuje s ukrajinským vojakom brániacim svoju vlasť pred ruskou agresiou.

Vojenský konflikt, na ktorý skladba reaguje je inváziou Ruskej federácie na Ukrajinu. Domnievame sa, že o povahe tohto konfliktu dnes neexistuje žiadna relevantná polemika. Invázia sa začala 24. 2. 2022, keď ruský prezident Putin vyhlásil tzv. „špeciálnu vojenskú operáciu“ s cieľom „demilitarizovať“ a „denacifikovať“ Ukrajinu.¹ Invázia bola odsúdená širokým medzinárodným spoločenstvom a voči Ruskej federácii boli (najmä zo strany západných krajín) uvalené rôzne ekonomické sankcie. Dňa 2. 3. 2022 Valné zhromaždenie OSN drvivou väčšinou hlasovalo za čo najdôraznejšie odsúdenie invázie. Rezolúcia bola prijatá pomerom 141:5 a požadovala okamžité ukončenie bojov a stiahnutie ruských vojakov.² Dňa 7. 4. 2022, po zverejnení podozrení o porušení ľudských práv a vojnových zločinoch ruskej armády v meste Buča, Valné zhromaždenie OSN odhlasovalo zrušenie členstva Ruska v rade OSN pre ľudské práva.³

Ruská federácia na Ukrajine neútočí len voči vojenským cieľom, ale zameriava sa aj na civilistov a civilnú infraštruktúru. Ako masaker v Buči sa označuje hromadné vraždenie ukrajinských civilistov v meste Buča (ukrajinské mesto pri Kyjeve). Prvé fotografické a video dôkazy mŕtvych civilistov sa začali objavovať po stiahnutí sa ruskej armády. Za páchatel'a sa vo všeobecnosti považuje ruská armáda (podľa dostupných informácií je za masaker zodpovedný podplukovník Azatbek Omurbekov, veliteľ 64. motorizovanej streleckej brigády). Rusko obvinenia odmieta.⁴

V súčasnosti Ruská federácia vykonáva letecké a raketové útoky voči kritickej infraštruktúre Ukrajiny s cieľom odpojiť krajinu (vrátane civilného obyvateľstva) od dodávok elektriny, plynu a vody počas zimných mesiacov. Poslanci Európskeho parlamentu dňa 23. 11. 2022 schválili rezolúciu, v ktorej označili Rusko v súvislosti s agresiou voči Ukrajine za štát podporujúci terorizmus. Zároveň vyzvali 27-člennú EÚ, aby nasledovala príklad europarlamentu. V uznesení sa uvádza, že „*úmyselné útoky a zverstvá páchané ruskými silami a ich zástupcami na civilnom obyvateľstve na Ukrajine, ničenie civilnej infraštruktúry a iné*

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/2022_Russian_invasion_of_Ukraine

² <https://dennikn.sk/minuta/2749014/>

³ <https://www.webnoviny.sk/rusko-vylucili-z-rady-osn-pre-ludske-prava-az-58-krajin-sa-zdrzalo-hlasovania/>

⁴ https://cs.wikipedia.org/wiki/Masakr_v_Bu%C4%8Di

vážne porušenia medzinárodného a humanitárneho práva predstavujú teroristické činy a vojnové zločiny“.⁵

Aj na základe uvedeného sa domnievame, že vyjadrenia uvedené v texte posudzovanej skladby (viď vyššie) nemožno považovať za propagáciu vojny, resp. opis krutého alebo inak neľudského konania spôsobom, ktorý je ich nevhodným zľahčovaním, ospravedlňovaním alebo schvaľovaním tak, ako je to stanovené v ustanovení § 61 ods. 1 písm. a). Predmetné vyjadrenia nie sú podľa nás samoučelné a je nutné ich posudzovať v kontexte okolností a povahy ruského ťaženia na Ukrajine, na ktoré text skladby reaguje a zaujíma voči nemu postoj. Ide o reakciu a vyjadrenie postoja voči nevyprovokovanej agresii a dobytvačnej vojne zo strany Ruskej federácie, ktorej cieľom a obeťou je napr. aj civilné obyvateľstvo. Text podľa našej mienky nemožno vnímať ako propagáciu vojny, ale ako vyjadrenie odhodlania brániť sa voči agresorovi, podané navyše umeleckou formou, pre ktorú sú príznačné drsnejšie výrazové prostriedky (hip-hop).

Podľa § 61 ods. 1 písm. c) „*obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať násilie alebo nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmysľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine*“. Zaoberali sme tiež otázkou, či odvysielaním skladby nemohlo dôjsť k podnecovaniu nenávisti, znevažovaniu a hanobeniu na základe štátnej príslušnosti, resp. príslušnosti k národnosti.

V skladbe zazneli vyjadrenia:

- *Armáda banditov a banda orkov, pritom vaša vlastná krajina vyzerá jak Mordor.*
- *Ubránime krajinu, postavíme ju nanovo, polejeme slnečnice, čo vám kvitnú nad hrobom, ukončíme bratstvo s vašim šialeným národom.*

Uvedené vyjadrenia vyznievajú negatívne voči ruskému národu, ktorý je označený ako *šialený* a Rusko ako krajina je označená za *Mordor* (v zmysle puste a temnej zeme).

Myslíme si však, že aj v tomto prípade je potrebné vnímať celkový kontext, teda že ide o výpoveď reflektujúcu skutočnosti odohrávajúce sa na Ukrajine z pozície napadnutej obeť. Interpret umeleckou formou z tejto pozície vyjadruje svoj hnev a odhodlanie voči nevyprovokovanej agresii.

Domnievame sa, že odvysielaním predmetného programu nedošlo k porušeniu ustanovení § 61 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 264/2022 Z. z.

§ 25 písm. a)

Podávateľ namietal, že odvysielaním predmetnej skladby došlo k vyjadreniu politického postoja, resp. že bola narušená „apolitickosť“ verejnoprávneho vysielania.

Podľa Ústavy SR „*sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené*“; „*každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu*“ (čl. 26 ods. 1 a 2).

⁵ <https://www.ta3.com/clanok/252071/euoparlament-schvalil-dolezitu-rezoluciu-rusko-oznacil-za-stat-podporujuci-terorizmus>

Uvedená skladba nepochybne vyjadruje určitý politický postoj autorov či interpretov skladby. Za podstatné z hľadiska zákona č. 264/2022 Z. z. však považujeme to, či vo vysielaní bola zabezpečená všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby (§ 25 písm. a)).

V rámci programu *Popo_FM* sme nezaznamenali žiadne iné zmienky, vyjadrenia, resp. texty skladieb (spievané v slovenskom jazyku) týkajúce sa konfliktu na Ukrajine.

Skutočnosť, že v monitorovanom vysielaní bola v rámci hudobnej zložky vysielania odvysielaná skladba, ktorá vyjadrovala určitý politický postoj ohľadne témy vojny na Ukrajine nepovažujeme z hľadiska zákona č. 264/2022 Z. z. za problematickú. Vo vysielaní sme nezaznamenali také nedostatky, ktoré by zakladali podozrenie na možné porušenie ustanovení § 25 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z.

ZÁVER:

Na základe vyššie uvedeného sa domnievame, že:

- odvysielaním uvedeného programu **nedošlo k porušeniu ustanovení § 61 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 264/2022 Z. z.**

- vo vysielaní programovej služby Rádio_FM dňa 26. 9. 2022 (od cca 13.00 hod. do cca 18.00 hod.) **nedošlo k porušeniu ustanovenia § 25 písm. a) uvedeného zákona.**

Podnety na preverenie navrhujeme v tejto časti posúdiť ako **neopodstatnené.**

Na základe uvedených skutočností si myslíme, že vysielateľ Rozhlas a televízia Slovenska odvysielaním programu *Popo_FM* dňa 26. 9. 2022 **mohol porušiť ustanovenie § 62 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z.**

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00115)

Deň a čas vysielania: 26. 9. 2022 od cca 13.00 hod. do cca 18.00 hod.

JSO: bez označenia

Vysielací čas cca:

- 13:00:00 h – začiatok záznamu vysielania
- 13.00 hod. – *Správy RTVS*
  - Príspevky:
    - Ceny pohonných látok by mali klesať
    - SaS požaduje analýzu o kompenzácii škôd spôsobených suchom
    - Minister obrany privítal maďarského partnera
    - V Nemecku bola demonštrácia za uvedenie plynovodu Nord Stream 2 do prevádzky
    - predpoveď počasia
- 13.04 hod. – *Zelená vlna* (dopravné správy)
- 13.05 hod. – *Rádio FM s Galagherom*
  - Hudobná zložka:
    - Bulp: Koto
    - Bleachers: Stop Making This Hurt
    - Sylvan Esso: How Did You Know
    - Jónsi: Salt Licorine
- 13.20 hod. – *Film FM*
- 13.22 hod. – *Rádio FM s Galagherom* (pokračovanie)
  - Hudobná zložka:
    - King Krule: Easy Easy
    - Ride: Pulsar
    - Analogrunner: Gauche
    - Bondi & Sinus: Head Over
- 13.38 hod. – *Infoart FM* (rubrika o novinkách zo sveta umenia)
- 13.40 hod. – *Rádio FM s Galagherom* (pokračovanie)
  - Hudobná zložka:
    - Kendrick Lamar: Mirror
    - Lemon Jelly: Nice Weather for Ducks
    - Two Door Cinema Club: Little Piggy
    - DJ Marky, XRS & Vikter Duplaix: Moments of Lust Feat. Vikter Duplaix
- 13.57 hod. – reklamný blok
- 13.59 hod. – *Popo Fm*
  - Hudobná zložka:
    - The House of Love: Clouds
    - Billy Barman: Nedel'ná polievka s výčitkou
    - Minnie Riperton: The Edge Of A Dream
    - Meowlau & Val: You Better Show Me
    - Chiki Liki Tu-a: Srdce z kamene
    - SBTRKT: Ghost
    - 1975: Happiness
- 14.28 hod. – reklamný blok
- 14.28 hod. – *Popo Fm* (pokračovanie)
  - Hudobná zložka:
    - The Boo Radleys: Lazarus
    - Panda Bear & Sonic Boom: Edge of the Edge
    - The National: Weird Goodbyes
- 14.42 hod. – *Album týždňa* (rubrika, Tim Burgess - Typical Music)

- Hudobná zložka:
- Tim Burgess: Sure Enough
- 14.46 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:
- Vec: Kúsky Mňa
  - ESG: You Make No Sense
  - White Lies: Am I Really Going To Die
- 14.58 hod. – reklamný blok
- 15.00 hod. - *Správy RTVS*
- Príspevky:
- Slovenská advokátska komora upozorňuje na podvodný projekt
  - Podľa odborníka je systém financovania samospráv z podielových daní neefektívny
  - Podľa NY Times Putin odmietol stiahnutie ruských vojsk z Chersonu
  - Podľa Orbána Budapešť usporiada referendum o protiruských sankciách
  - šport
  - predpoveď počasia
- 15.04 hod. - *Zelená vlna* (dopravné správy)
- 15.06 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:
- Lola Marsh: Love Me on the Phone
  - Kubo King: Scream
- 15.11 hod. – *Čierna labuť FM* (ekorubrika, téma – zbieranie elektro odpadu)
- Hudobná zložka:
- Alvvays: Pharmacist
- 15.26 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:
- The Ting Tings: Thats Not My Name
  - A Tribe Called Quest: Can I Kick It?
  - Caroline Polachek: Bunny Is A Rider
  - The Cool Greenhouse: Hard Rock Potato
  - Changing Faces & Lottie Woodward: Closer
- 15.48 hod. – *Hudobné správy FM* (rubrika o novinkách zo sveta hudby)
- 15.50 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:
- Barry Cant Swim: Fiorucci Made Me Hardcore
  - Fred again...: Jungle
- 16.00 hod. - *Správy RTVS*
- Príspevky:
- Dôchodcovia dostanú 14. dôchodok
  - Podľa ministra zahraničných vecí k blokovaniu eurofondov pre Maďarsko dôjsť nemusí
  - Vojna na Ukrajine trvá už 215 dní
  - OECD oznámila, že ruská vojna na Ukrajine uberie rastu globálnej ekonomiky
  - šport
  - predpoveď počasia
- 16.04 hod. - *Zelená vlna* (dopravné správy)
- 16.05 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:
- Sad Night Dynamite: What Does That Make Me?
  - Vi3e: Feelings
  - The Prodigy: Poison
  - FIREPINKS: Mood Swings
  - Jockstrap: Glasgow
  - Tunng: Heatwave
  - Loyle Carner: Hate
  - Luvver: Vibes
- 16.40 hod. – *Music Education* (rubrika, novinky zo sveta hudby)
- 16.43 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
- Hudobná zložka:

- Superorganism: On & On
- Roosevelt: Feels Right
- Genuine Jacks: Lazy
- Buy Her Sugar: Vampires Heart
- 17.00 hod. - *Správy RTVS*
  - Príspevky:
    - Ceny pohonných látok by mali klesať
    - Slov. veľvyslanectvo v Ottave upozorňuje na tropickú búrku
    - Českí colníci zaistili veľké množstvo tabletiiek s obsahom efedrínu
    - Podľa Orbána Budapešť usporiada referendum o protiruských sankciách
    - Predstavitelia EÚ preskúmajú humanitárnu pomoc Ukrajine
    - predpoveď počasia
- 17.04 hod. - *Zelená vlna* (dopravné správy)
- 17.05 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
  - Hudobná zložka:
    - Death Cab for Cutie: Here to Forever
    - Röyksopp: Beautiful Day Without You
    - She s In Parties: I Follow You
    - The Mars Volta: Vigil
- 17.19 hod. – pozvánka na festival elektronickej hudby Lunchmeat
- 17.23 hod. - *Popo_Fm* (pokračovanie)
  - Hudobná zložka:
    - Analogrunner: Ship Poem
    - Scalping: Remain in Stasis
    - The Smile: Thin Thing
    - The Streets: It s Too Late
    - Gonsofus: Slimmer Waves
    - **Zverina: Chod' domov Ivan** (čas 17:46:05 h)
    - Djavan: Flor de Lis
    - HVOB: Zinc
- 18:00:03 h – koniec záznamu vysielania

Skladba: Chod' domov Ivan

Interpret: Zverina

Prepis textu:

*Sedíme v zákopoch, hliadkujeme vždy po dvoch,
 tanky sme nechali prejsť, čakáme na konvoj.
 Sledujeme termokamerami a potom
 erpégéčkami vás meníme na popol.
 Keď sa vzdáte, tak vás máme rozkaz pochytať.
 Budete bojovať, tak budeme vás zabíjať.
 Nečakaj, že kvôli vám budem slzy ronit' ja,
 vy ste okupanti, toto moja krajina.
 Teraz smutne sa tvári tvoja mŕtva tvár,
 si sa prerátal ako tvoj malý cár.
 Veľký Ivan prišiel, videl a sa priposral,
 keď mu nad hlavou lietali bayraktar.
 Môj prvý Rus musel prejsť ku nám cesty kus,
 aby mu môj granát odtrhol spodnú časť úst.
 Mal byť radšej doma s Natašou jak správny muž,
 no on si prišiel na Ukrajinu pre exitus.*

Ivane, chod' domov, Ivane.

*Fakt si čakal, že ťa v dobrom privítame?
Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame
v jednom vreci späť ku mame.*

Ivane, chod' domov, Ivane.

*Fakt si čakal, že ťa v dobrom privítame?
Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame
v jednom vreci späť ku mame.*

*Bol som Ivan, ktorý žil pokojne v Chersone,
keď ste prišli, baľte veci, vravím rodine.
Nemuseli ste tu ísť, mali ste na výber,
no vy tu hádzete bomby na deti nevinné.
Vaša propaganda oklame len dementov,
Jednoduchých ľudí, čo sú hlúpi načisto.
Zisti, kto podpísal pakt Ribbentrop – Molotov,
keď tu hľadáš vymyslených neonacistov.
Nevieš, čo je tvoj priestor a kde je tvoje miesto,
Poľsko, Fínsko, Československo.
Armáda banditov a banda orkov,
pritom vaša vlastná krajina vyzerá jak Mordor.
Ubránime krajinu, postavíme ju nanovo,
polejeme slnečnice, čo vám kvitnú nad hrobom,
ukončíme bratstvo s vaším šíaleným národom.
Smrť okupantom a sláva gerojom!*

Ivane, chod' domov, Ivane.

*Fakt si čakal, že ťa v dobrom privítame?
Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame
v jednom vreci späť ku mame.*

Ivane, chod' domov, Ivane.

*Fakt si čakal, že ťa v dobrom privítame?
Mohli sme byť bratia, no my ťa posielame
v jednom vreci späť ku mame.*

Program: *Správy RTVS*

Deň a čas vysielania: 26. 9. 2022 o 15.00 hod.

Príspevok: Podľa NY Times Putin odmietol stiahnutie ruských vojsk z Chersonu

Prepis:

Moderátor: „Denník NY Times napísal, že ruský prezident odmietol žiadosti svojich vojenských veliteľov o stiahnutie síl z Chersonu.“

Redaktorka: „Anonymní americkí predstavitelia s odkazom na správy tajných služieb tvrdia, že Vladimir Putin svojim veliteľom povedal, že všetky strategické rozhodnutia o vojsku budú jeho vlastné. NY Times však naznačuje, že mobilizáciu vyhlásil na odporúčanie armády. Zdroje novinár tiež údajne tvrdia, že Putinovo rozhodnutie zabrániť ruským silám stiahnuť sa z Chersonu viedlo k oslabeniu ich morálky. Podľa Pentagonu je na pravom brehu Dnepra nedaľeko Chersona asi 20 tisíc ruských vojakov a ich zásobovanie je pre ničenie mostov Ukrajincami sťažené. Podľa informácií denníka, ruskí velitelia opakovane spochybňovali počiatkové

vojnové plány ruského prezidenta na útok na Kyjev a varovali pred nedostatočným počtom vojakov aj zbraní. Jana Balková, RTVS. “

Príspevok: Podľa Orbána Budapešť usporiada referendum o protiruských sankciách

Prepis:

Moderátor: *„Maďarský premiér Viktor Orbán v parlamente oznámil, že Budapešť usporiada tzv. národnú konzultáciu, pri ktorej sa občanov spýta, či si želajú protiruské sankcie. Vyhlásil, že sankcie spolu s vysokými cenami energií sú príčinou súčasných problémov európskej ekonomiky, že protiruské sankcie sa obrátili proti Európe a spôsobujú jej veľké škody, ale ak by sa zrušili, európska ekonomika by znova zosilnela.“*

Program: *Správy RTVS*

Deň a čas vysielaania: 26. 9. 2022 o 16.00 hod.

Príspevok: Vojna na Ukrajine trvá už 215 dní

Prepis:

Moderátor: *„Vojna na Ukrajine pokračuje už 215-ty deň. Rusko nasadilo drony kamikadze na juhu Ukrajiny v oblasti Odesy. Jeden z nich sa podarilo zostreliť, oznámila ukrajinská armáda.“*

Redaktor (preklad z češtiny): *„Dva drony, ktoré Rusku dodal Irán, zasiahli vojenské objekty v odeskej oblasti, uviedla tamojšia správa. Išlo o sklady munície a na mieste vypukol požiar. Zatiaľ ale nie sú k dispozícii informácie o obetiach. Ukrajinská armáda potom oznámila, že sa jej podarilo zničiť základňu týchto dronov v chersonskej oblasti. Na okupovaných územiach predposledným dňom pokračujú takzvané referendá o pripojení k Rusku. Podľa správ zo samozvanej Doneckej ľudovej republiky, v Donbase dosiahla účasť 77 %. Tieto informácie ale nemožno overiť z nezávislých zdrojov. Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenský vyzval občanov Ruskej federácie, aby sa nepodriaďovali mobilizácii, pretože z Ukrajiny už sa živí nevrátia. Pre RTVS Martin Dorazín, Dnipro, východná Ukrajina.“*

Príspevok: OECD oznámila, že ruská vojna na Ukrajine uberie rastu globálnej ekonomiky

Prepis:

Moderátor: *„Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj oznámila, že ruská vojna na Ukrajine v budúcom roku uberie rastu globálnej ekonomiky 2 bilióny 800 miliárd dolárov. Stagnovať či klesať budú ekonomiky Spojených štátov, Spojeného kráľovstva, Nemecka aj Ruska. Zvýši sa však tempo rastu čínskeho hospodárstva.“*

Program: *Správy RTVS*

Deň a čas vysielaania: 26. 9. 2022 o 17.00 hod.

Príspevok: Podľa Orbána Budapešť usporiada referendum o protiruských sankciách (príspevok je totožný s príspevkom odvysielaným v programe *Správy RTVS* o 15.00 hod., vid' vyššie)

Príspevok: Predstavitelia EÚ preskúmajú humanitárnu pomoc Ukrajine

Prepis:

Moderátor: *„Vysokopostavení predstavitelia Európskej únie sa stretli v Bruseli, aby pred prichádzajúcou zimou preskúmali efektívnu a včasnú humanitárnu pomoc Ukrajine. Okrem zástupcov členských štátov EÚ sa na schôdzke zúčastňujú predstavitelia inštitúcií Organizácie*

Spojených národov, Medzinárodného výboru Červeného kríža, Svetovej banky, rôznych humanitárnych organizácií, ktoré dostávajú financie EÚ, a zástupcovia ďalších donorov.“